

Wat heeft meneer de Uil gevonden?

Docentenhandleiding, project voor groep 1/2 in Waddinxveen

Versie voor CMK-scholen

Met dank aan

FONDS VOR
CULTUR
PARTICIPATIE

ERF
LANDSCHAP ERFGOED UTRECHT

Stichting
vonk

Inhoudsopgave:

Colofon	3
Inleiding	4
Doelstelling en doelgroep	4
De kerndoelen	4
Opbouw van de lessenreeks	5
Opzet project & tijdsinvestering	6
De leskoffer	6
De lessen	7
Meer lessuggesties	9
Les 1:	12
Les 2:	13
Les 3:	15
Les 4:	17

Colofon

Het format van dit project is ontwikkeld door Landschap Erfgoed Utrecht. De lessen zijn aangepast door Annemieke Volmer en beeldend aangevuld door Ina Hoenderveld in opdracht van Stichting Vonk, Waddinxveen met behulp van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

- De foto's zijn beschikbaar gesteld door: Landschap Erfgoed Utrecht, Historisch Genootschap Waddinxveen, Kees Verlooi & Jan Versluis.
- Vormgeving: Marloes Scholte.

Disclaimer

De makers van deze website hebben gebruik gemaakt van rechtenvrij beeldmateriaal, of hebben rechthebbenden om toestemming gevraagd en waar bekend de bron vermeld. Bent u van mening dat u de rechthebbende bent van een of meer beelden in dit lesmateriaal, neem dan contact op met Stichting Vonk, info@stichtingvonk.nl

Inleiding

Doelstelling en doelgroep

Het project *Wat heeft meneer de Uil gevonden?* is bestemd voor de leerlingen van groep 1/2. De kinderen maken kennis met meneer de Uil én ze leren over hun lokale erfgoed. Aan de hand van een plattegrond bekijken de kinderen Waddinxveen en ontdekken ze de verschillende vormen.

De koffer is gevuld met oud speelgoed en de kinderen onderzoeken de voorwerpen. Welke kleur heeft het? Hoe ruikt het? Hoe voelt het? De koffer brengt een stukje Waddinxveense historie in de klas.

De leerdoelen van het project *Wat heeft meneer de Uil gevonden?* voor groep 1 en 2 zijn:

- taalvaardigheden zoals woordenschatuitbreiding, spreken, luisteren en taal/denkrelaties a.d.h.v. open vragen verder te ontwikkelen;
- woordenschat te vergroten;
- bewust te maken van de waarde van voorwerpen en dat er een verhaal achter een voorwerp kan zitten;
- de verschillende vormen ontdekken en benoemen; - hoog en laag op gehoor leren onderscheiden en uitbeelden; - laten kennis maken met het erfgoed uit de eigen omgeving.

De volgende vaardigheden worden daarbij geoefend:

- leren aandachtig te 'kijken' naar (erfgoed)voorwerpen met alle zintuigen: voelen, ruiken, kijken, luisteren;
- vertellen over voorwerpen en luisteren naar elkaars uitleg;
- plattegrond onderzoeken;
- vergelijken van vormen;
- ontdekken dat voorwerpen uit verschillende vormen opgebouwd zijn;
- motorische vaardigheden zoals vormen tekenen, knippen en plakken;
- geconcentreerd luisteren.

De kerndoelen

Kerndoel 56: de leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

De verschillende onderwerpen komen aan de orde zoals:

1. Objecten uit het verleden: oude kunst en (gebruiks)voorwerpen, gebouwen, het dagelijkse leven, verschillende historische bronnen, oude afbeeldingen en foto's, verschillen en overeenkomsten tussen heden en verleden (wat nemen we mee, wat niet?)
2. Rituelen en gebruiken: gewoonten en gebruiken bijv. bij feesten, eetcultuur.
3. Verhalen: historische verhalen, verhalen bij voorwerpen
4. Kunstzinnige disciplines (in de versie voor CmK-scholen): beeld- en muziekcultuur van kinderen, stijlkenmerken, componeren, inspiratiebronnen en creatief proces.

Ook kerndoelen uit taal, geschiedenis, beeldend en muziek komen aan bod.

Opbouw van de lessenreeks:

Nieuwsgierig maken

Om de kinderen nieuwsgierig te maken begint de lessenreeks met de zoektocht naar de koffer die meneer de Uil gevonden heeft. Ze zoeken a.d.h.v. een plattegrond van de klas waar de koffer verstopt is.

Het verhaal als didactisch middel

De avonturen van meneer de Uil zijn de rode draad in de lessen. Het verhaal verbindt de subthema's op een logische manier. Om alle vluchten van meneer de Uil te kunnen volgen, zoeken de kinderen die op de plattegrond van Waddinxveen.

In de tweede les ontdekken de kinderen wát er in de koffer zit. Zo maken ze kennis met de verschillende vormen en hoe je die kan combineren.

In de derde les horen de kinderen over de vriend van meneer de Uil: Piet Mondriaan. De kinderen gaan aan de slag met de gekleurde vormen en maken een eigen kunstwerk in de stijl van Mondriaan.

In de vierde les leren de kinderen het orenlied en proberen net zo goed te luisteren als meneer de Uil. Ze onderzoeken de vliegtocht van meneer de Uil op hoog en laag en hoe dat zou klinken. Ook gaan ze hun eigen vliegroute verklanken door afwisseling van hoog en laag. En hoe kan je dat vastleggen?

In de koffer zijn extra taalwerkjes te vinden die tussendoor gebruikt kunnen worden. Alle afbeeldingen hebben relatie met de kijkplaat van Waddinxveen.

1. Paren maken
2. Memoryspel
3. Leg de kaartjes met woorden eraan vast na met de losse afbeeldingen en woordjes.
4. Voor lezende kinderen: laat de set met woorden eraan vast achterwege. Zij zoeken het woord bij de plaatjes door de woorden te lezen.
5. Kopieer de A4 bladen en laat de kinderen de woorden stempelen/schrijven.

Opzet project & tijdsinvestering

Opzet project

De PowerPoint is direct op het digibord in de klas te gebruiken. In dit bijbehorend boekje staat extra toelichting. De verwijzingen naar de begeleidende teksten zijn in de Powerpoint aangegeven met een pictogram van een klein zwart boekje zodat de leerkracht direct ziet wanneer die te gebruiken. De afbeeldingen zijn om de kinderen een goed beeld te geven en de lessen te illustreren. De omgevingsfoto's zijn gemaakt in Waddinxveen.

Er zijn vier lessen die, afhankelijk van de concentratie van de kinderen, ook in kleinere stukjes gegeven kunnen worden. Het is daarna makkelijk de les weer op te pakken bij de juiste dia.

Tussen de lessen door kunnen de kinderen met het speelgoed, de plattegrond (en later ook de vormen) uit de koffer spelen. Maar gebruik dit pas op deze manier als de materialen in de les aan bod zijn geweest.

Meneer de Uil heeft de kinderen veel te vertellen. Gebruik hiervoor de handpop en de roze teksten.

De leskoffer en de tekenmap

In de leskoffer vindt u de voorwerpen die u nodig heeft voor *Wat heeft meneer de Uil gevonden?* Dit materiaal is met zorg samengesteld en wordt door verschillende scholen na elkaar gebruikt. Ga er dus voorzichtig mee om. Controleer de inhoud a.d.h.v. onderstaande foto. Wilt u de inhoud van de koffer controleren? Mochten er voorwerpen missen of beschadigd zijn, meldt dit dan bij teruggave bij Stichting Vonk. Op deze manier kan elke school met een complete leskoffer werken. De leskoffer is af te halen bij Stichting Vonk.

Inhoud leskoffer:

Handig inpakken:

Inhoud koffer: 'knikkerbaan' met vormen, tic tac toc (+extra plankje), houten kegels, rood koffertje met witte vormen (rechthoeken, vierkanten, cirkels en driehoeken), kleine tangram, klokkenspel, houten trein, 3 plastic doosjes (met memoryspel, woordkaartjes en gekleurde vormen), kijkkaart speelgoedfabriek (OKWA) van het glas-in-loodraam.

De totale tijdsinvestering bedraagt ongeveer 3 uur.

De lessen

Les 1: Wat heeft meneer de Uil gevonden?

- Activiteit:* Verhaal beluisteren en plattegrond en kaart onderzoeken.
- Doel:* Introductie van meneer de Uil en de koffer. De nieuwsgierigheid van de kinderen wekken en kaartlezen.
- Duur:* 30 minuten
- Leskoffer:* Meneer de Uil, koffer en krant ('Koffer gevonden!'), kaart uit de tekenmap
- Vorbereiding:* Maak een plattegrond van de eigen klas.

Les 2: Wat zit er in de koffer?

- Activiteit:* Aan de hand van de witte basisvormen vierkant, cirkel, rechthoek en driehoek gaan de leerlingen op zoek naar vergelijkbare vormen op de kaart.
(Basis)vormen tekenen met kleurpotlood of wascostift op A4 papier.
- Doel:* Herkennen, benoemen en tekenen van de vier basisvormen cirkel, vierkant, driehoek en rechthoek. De basisvormen combineren tot samengestelde vormen.
- Duur:* 45 minuten
- Leskoffer:* koffer met het speelgoed.
- Vorbereiding:* Leg de benodigdheden vast klaar.

De onderzoeksvragen uit les 2 zijn bedoeld als leidraad bij het 'werken met voorwerpen'. Het is een selectie uit de Kijkwijzer Erfgoed. De open vragen kunnen helpen bij het kijken naar en bespreken van de voorwerpen uit de koffer. Het is niet de bedoeling dat alle vragen worden 'afgewerkt' per voorwerp. De vragen zijn een hulpmiddel, geen keurslijf.

Les 3: De vriend

- Activiteit:* Kijken naar en bespreken van de kunstwerken van Piet Mondriaan. Vormen uit de kunstwerken herkennen en aanleggen. Met behulp van collage maken leerlingen een kunstwerk in de stijl van Piet Mondriaan.
- Doel:* Leerlingen leren verschillende (gekleurde) vormen verdelen over een vierkant beeldvlak. Vormen worden met lijm op het papier aangebracht, waarna groep 2 leerlingen door zwarte smalle stroken om de vormen te plakken, de vormen in lijn benadrukken.
- Duur:* 45 minuten
- Vorbereiding:* Snijd voldoende papier als volgt:
- * wit vierkant papier voor iedere leerling. Snijd dit uit A3 in de maat 29,7 x 29,7.
  - * voldoende voorgesneden stukken papier, vierkanten en rechthoeken, in de kleuren rood, geel en blauw. (formaat vormen in meervoud van 2,5 cm dus 2,5 x 2,5 cm, 5 x 5 cm, 10 x 10 cm, 2,5 x 10 cm, 5 x 10 cm, 15 x 5 cm, 15 x 15 cm etc.)
  - * smalle stroken (0,5 cm breed) zwart papier
  - * lijm

Voor deze les is er een aparte envelop met gekleurde vormen voor Mondriaan. Deze vormen passen precies op de kunstwerken van Mondriaan.

Les 4: Hoor je dit geluid?

- Activiteit:* Muziek beluisteren en maken.
- Doel:* Onderscheid leren horen tussen hoge en lage tonen en dit uitbeelden.
- Duur:* 45 minuten
- Materiaal:* Muziekinstrumenten, afbeeldingen van plattegrond en vormen
- Vorbereiding:* Zoek van tevoren vast de hoge en lage instrumenten uit. Ken de tekst van het orenlied.

De voorgeschreven instrumenten zijn een suggestie, want iedere school heeft een ander instrumentarium. Het gaat om duidelijke verschillen tussen hoge en lage klanken.

Meer lessuggesties

Kijkwijzer

De kijkwijzer is ter ondersteuning voor het 'werken met voorwerpen' en helpt bij het interactief bespreken van, en het kijken naar de voorwerpen. Stimuleer vooral ook de leerlingen zelf vragen te formuleren: wat zou je willen weten van dit voorwerp?

Gesloten vraag

Uiterlijke kenmerken

Is het rood of oranje? (of andere kleur)

Ruikt het lekker of vies?

Hoor je iets? Wat hoor je?

Is het groot of klein?

Is het zacht of hard? Glad of ruw?

Is het gemaakt van ...?

Is het kapot? Waar is het kapot?

Waar is het al eens gemaakt?

Open vraag

Welke kleur heeft het?

Hoe ruikt het?

Hoe klinkt het?

Hoe groot is het?

Hoe voelt het aan?

Waar is het van gemaakt?

Is het nog heel? Wat mis je?

Hoe zie je dat het ooit kapot is geweest?

Constructie en techniek

Is het met de hand gemaakt?

Zit dit vast of los?

Is het stevig?

Waarom denk je dat het handgemaakt is?

Hoe is dit (vast)gemaakt?

Denk je dat het stevig is? Hoe zie je dat?

Functie

Wat is dit? Is dit een...?

Wat kun je ermee doen? Kun je ermee...?

Wordt het nu nog gebruikt?

Waar wordt dit voor gebruikt?

Hoe wordt het gebruikt?

Waarom gebruiken we het nu niet meer?

Wat gebeurt er als je ermee...?

Ontwerp

Vind je het mooi?

Vindt iedereen het mooi denk je?

Is het versierd?

Waarom vind je dit (niet) mooi?

Wat denk je dat anderen ervan vinden? Waarom?

Hoe is het versierd? Wat vind je ervan?

Herkomst en ouderdom

Is het oud of nieuw?

Hoe oud is het?

Wat is het verschil met een nieuwe?

Wie heeft het gemaakt?

Waarom denk je dat ... het heeft gemaakt?

Van wie is het? Van jou of van ...?

Hoe weet je dat het van ... is?

Waarde

Zou jij het bewaren?

Waarom zou jij het (niet) bewaren?

Waarom zou de eigenaar het bewaard hebben?

Achtergrondinformatie glas-in-loodraam Okkerse

In 1951 bestond de Speelgoedfabriek Okkerse 50 jaar. T.g.v. dat jubileum schonk het toenmalige personeel de fabriek een aantal glas-in-loodramen. De ramen geven de ontwikkelingsgang van boom tot speelgoed weer.

Links zien we het bos met de gekapte bomen: Okkerse maakte houten speelgoed. De compositie is naar rechts, naar het midden gedraaid. Daar is immers het belangrijkste tafereel te zien.

In het tweede paneel van links vliegt de (vredes)duif - de Tweede Wereldoorlog is zes jaar geleden geëindigd - naar twee engeltjes toe. De vrede zal de industrie in staat stellen weer tot volle bloei te komen, ook al gesymboliseerd door de opkomende zon. Het ene engeltje steekt de loftrumpet, ongetwijfeld voor OKWA, de handelsnaam van de fabriek. Het andere ondersteunt de lauwerkrans, waarover straks meer.

Aan de onderkant van het tweede paneel wordt de zee afgebeeld. Twee schepen varen naar hun bestemming. Door het tweede schip op de achtergrond kleiner af te beelden, wordt mooi de diepte gesuggereerd. Het transport over water was essentieel voor de houtbewerkingsindustrie in Waddinxveen. Mogelijk is daarom gekozen voor de personificatie van de zee en rivier in de vorm van de zeemeerman. Zeemeermannen zijn uiterst zeldzaam in de kunstgeschiedenis. Is hier toch sprake van Poseidon of Neptunus? Misschien, maar heeft hij heeft de gebruikelijke attributen niet duidelijk bij zich, dus dat blijft in het midden. Ook komen afbeeldingen voor van riviergoden maar deze hebben meestal een kruik bij zich waar het water uitstroomt. Dat is hier niet het geval en daarbij is er een staart te zien. De zespuntige ster zou een verwijzing kunnen zijn naar het christelijke geloof dat zijn 'gezegende licht' laat stralen over dit proces. Het is wel zo dat de ster hoger is geplaatst dan de zeegod, de rangorde is duidelijk.

Door arbeid en energie vooruitgang staat geschreven in een banderol die - in de vorm van een halfcirkel - voor de zeegod afgebeeld is. De jaartallen staan in een banderol die achter de rug van de zeegod doorloopt en zodoende min of meer een samenhang in de vormen geeft.

En daar staat het dan, midden in de lauwerkrans: OKWA speelgoed! Wordt de krans door Poseidon aangereikt? En rechts de fabriek zoals die er in 1951 bij stond.

(informatie van het Historisch Genootschap Waddinxveen)

Les 1: Wat heeft meneer de Uil gevonden?

kennismaking

Dia: De krant lezen

Gebruik de handpop meneer de Uil:

Wel, wel, lieve kijkbuiskinderen, daar ben ik dan. Ik ben blij dat ik goed aangekomen ben. Mijn naam is meneer de Uil. Ik ben beroemd, omdat ik altijd de krant voorlees op televisie. Die krant heet de Fabeltjeskrant. Ik heb erg lang gevlogen en heb over mijn tocht in de krant geschreven. Willen jullie het horen? Ik zal het jullie voorlezen.

Dia: Wat zie je op de kaart?

Onderzoek de gevonden kaart.

Kijk en benoem wat er herkend wordt.

Meneer de Uil helpt en vraagt: waar is de school, het schoolplein, de fabriek, de huizen, de straat, het water?

Benoem ook de losse onderdelen en geef ze een plek op de kaart.

Dia: Ontdek de route van meneer de Uil

De kinderen bedenken daarna ook een eigen route om te vliegen. Ze leggen die route met de losse onderdelen van links naar rechts neer.

Dia: Waar is de koffer gebleven?

Er is ook een kaart van de klas.

Zoek herkenningspunten van het lokaal op de kaart en laat de koffer opzoeken.

Verstopspel: één kind op de gang; de andere kinderen verstoppen de koffer (of iets anders/kleiner) in de klas en wijzen op de plattegrond aan waar hij te vinden is. Kan het 'gang-kind' de koffer vinden?

Les 2: Wat zit er in de koffer?

Vormen

Dia: kringgesprek

Uil:

Jawel, lieve kijkbuiskinderen, we moeten nu toch maar eens die koffer gaan bekijken. Ik heb hem in Waddinxveen gevonden en gauw een foto gemaakt. Tussen dat huis en het lage gebouwtje, onder die boom, stond de koffer. Ik heb eerst bij het huis gevraagd, maar zij wisten niet van wie de koffer was. Het huis staat aan de rivier, de Gouwe.

Wie heeft dat huis wel eens gezien?
(Wilhelminakade 58, Waddinxveen)

Dia: heel lang geleden

Uil:

Heel, heel, heeeeel lang geleden zag het er zo uit. Kunnen jullie het huis zien? En het lage gebouwtje? De boom was er nog niet.

Het was een fabriek; daar maken ze dingen. Je hebt fietsenfabrieken: daar maken ze fietsen. Een autofabriek, ijsfabriek, schoenenfabriek en nog veel meer. Kunnen jullie ook fabrieken bedenken? Hoe kunnen wij ontdekken wat ze in deze fabriek maakten? Misschien zit dat wel in de koffer..... (nog niet open maken).

Dia: Vormen herkennen

De vormen blijven gelijk, de kleur verandert en het mannetje wordt, met TicTacToc, kleiner.

Dia: OKWA: Okkerse Waddinxveen

Uil vertelt:

Jullie weten nu zó veel van vormen dat we hier eens naar moeten kijken. Jawel, toen de fabriek 50 jaar bestond, hebben ze dit raam gemaakt. Het heet glas in lood: ze maken van stukjes gekleurd glas een soort schilderij. Het vertelt een verhaal. Kunnen jullie zien hoe dat verhaal gaat? (Het hout wordt gekapt, gaat met schepen naar Waddinxveen (via de Gouwe) en komt aan bij de fabriek waar er iets van hout gemaakt wordt. Hebben de kinderen al een idee wát?). En wie ziet een vierkant? En wie een cirkel? En een rechthoek? En ook nog een driehoek? (het huis is hier niet te zien (wel de bomen), omdat de fabriek vanaf de andere kant in beeld gebracht is).

Dia: Naar buiten!

Binnen:

Tekenopdracht: teken alle vier de basisvormen met kleurpotlood op een A4 en bepaal zelf hoeveel en hoe groot of klein je ze maakt.

Worden de vormen samen een afbeelding?

Bespreek met elkaar wat we er in zien.

Les 3: De vriend

Les beeldend

Zorg dat al het papier voorgesneden is in de goede maten.

Dia: de vriend

Uil vertelt:

Jawel, lieve kijkbuiskinderen, ik ben de hele nacht weer druk geweest. Ik heb vannacht hier in de klas kunstwerken van mijn vriend Piet opgehangen. Zien jullie ze hangen? Mooi, hè? Ik ben zo trots op mijn vriend. Ik zal jullie even de krant van vandaag voorlezen.

Lees hierna de krant 'kunstwerken verdwenen' voor.

Dia: Puzzelen

Kies een schilderij om na te maken. Neem hier alleen niet Victory Boogie Woogie voor, want dat is te klein en daar passen de vormen niet op.

Victory Boogie Woogie

Puzzelen:

Sorteer alle kaartjes op kleur.

Neem een kunstwerk van Mondriaan van de muur.

Wie ziet bekende vormen? Hoe heten ze?

Wie legt een kaartje op de goede plek van het kunstwerk?

Leg alle gekleurde vakken vol.

Kunnen de kinderen ook een kopie *naast* het kunstwerk maken? Neem hiervoor een wit vierkant blad als ondergrond.

Dia: Maak je eigen kunstwerk

Maak je eigen kunstwerk. Kies de kleuren die je mooi vindt en plak ze zo precies als je kan op je papier. Net zoals onze vriend Piet Mondriaan.

Voor de 2e groepers: Na het plakken van de gekleurde vlakken knippen zij de zwarte stroken papier op maat en plakken die langs de kleurvlakken.

Dia: Zijn er buiten ook kleuren?

Ga met de kleurkaarten naar buiten en zoek naar blauw, geel en rood. Welke kleur vinden de kinderen het vaakst?

Voor kinderen van groep 2: ook combineren met de vorm. Kunnen zij een rode cirkel vinden, een blauw vierkant etc?

Kijk ook eens aan de andere kant van het schoolplein.

Les 4: Hoor je dit geluid?

Dia: Horen met je oren

Uil kijkt om zich heen alsof hij iets hoort.....

Horen jullie het ook? Ik hoor van alles. Ik doe mijn ogen dicht, want dan kan ik beter luisteren. Doe maar mee. Doe je ogen maar dicht. Wat horen jullie allemaal?

Ik kan heel goed horen. Toen ik nog klein was, zong mijn moeder altijd het orenlied. Kennen jullie dat ook?

Meneer de Uil zingt:

'k Heb twee oren om te horen.
O, het is een wonder!

Ik twee dikke, jij twee dunne Fijn
dat oren horen kunnen.

O, wat fijn, o, wat goed, luister
maar eens hoe dat moet.

Dia: Hoor je het ook?

Uil vertelt:

'Jawel, ik heb heel goede oren. Als ik honger heb, ga ik eerst heel goed luisteren waar ik een muisje hoor lopen. Die vind ik zó lekker om op te eten. Vinden jullie dat ook lekker? Goed kunnen luisteren is heel handig. Toen mijn vriend Piet mijn snavel en poten rood wilde kleuren, had ik hem allang gehoord!! Hij deed wel heel zachtjes, maar ik hoorde hem zijn rode potlood zoeken. Ik hoorde het geluid van de potloden! En ik hoorde dat hij naar mij toe kwam sluipen!'

Doe je ogen dicht: kunnen jullie ook de potloden horen? (laat gerommel met de potloden horen). Wie kan héél zachtjes een potlood pakken? En wie kan dat toch horen?

Luister eerst naar de geluiden binnen en buiten het lokaal.

Gebruik daarna de geluidsfragmenten. Wat hoor je?

Dia: Waar is meneer de Uil?

Uil vertelt: (gebruik bij het woordje 'laag' een lage en bij 'hoog' een hoge stem)

Toen ik met de koffer naar jullie toe kwam, heb ik heeeeeeel lang gevlogen. Soms vloog ik over hoge bomen en soms laag, vlak bij de stoep. De koffer was zo zwaar dat ik soms moest uitrusten. Ik rustte hoog in een boom uit, maar ook heel laag op de stoeptegels. En toen ik vlak bij jullie school was, heb ik even op het hekje voor de school gezeten. Weten jullie nog andere goede uitrustplekken?

Als de kinderen met suggesties komen, wil hij weten of dat hoog of laag is.

Dia: Hoe zit het nou?

Neem de afbeeldingen rustig door met de nadruk op hoog en laag.

Dia: Vliegles

Uil vertelt:

Kijk, zo doe ik het: hoog bij de toren, laag bij het gras, hoog bij de toren, enz (volg de 'route'). Kunnen jullie dat ook? Doe maar met me mee.

Laat de kinderen dit meebewegen: zich lang makend voor de toren en op hun hurken voor het gras. Het hekje is iets hoger dan het gras. Oefen dit een paar keer. Gebruik ook weer een hoge en lage stem.

Dia: We gaan vliegen!

Uil vertelt:

Toen ik boven Waddinxveen vloog, heb ik veel meer gezien dan alleen de toren, het gras en het hekje.

Neem de afbeeldingen door met aandacht voor de verschillende hoogtes. Boom, stoep, gras, hondenhek, toren, Theo Thijssenschool, gras.

Kunnen jullie met mij meevliegen?

- * Kinderen volgen de route met hun hand (eerst zonder geluid)
(op hun tenen bij hoog en op hun hurken bij laag)
- * Luister naar de geluidsopname en wijs de afbeeldingen aan. De kinderen beelden de route uit. Ze mogen ook meezingen.
- * Doe de route een paar keer.

Kunnen we ook weer terugvliegen? (route van rechts naar links doen)

Wat kunnen jullie dat goed! Ga maar even zitten en uitrusten van al dat vliegen. Ik vlieg nog een stukje. Doe je ogen maar dicht: wie kan horen of ik hoog of laag vlieg? Laat het maar zien met je hand. Als ik hoog vlieg, houd je je hand hoog en als ik laag vlieg, doe je je hand laag.

Maak duidelijke ('overdreven') verschillen met je stem in hoog en laag. Niet te snel afwisselen zodat alle kinderen de tijd hebben om te reageren.

Dia: orenspel

Uil vertelt:

Ik ben een nachtdier: als jullie naar school gaan, wil ik slapen. En als jullie gaan slapen, word ik wakker. Precies andersom als jullie. Ik moet mijn muisje om op te smikkelen dus altijd in het donker vinden. Dat doe ik door héél goed te luisteren. Ook moet ik horen of hij laag op de grond zit of hoog in een toren. Kunnen jullie ook horen of het hoog of laag is? Maar eerst natuurlijk het orenlied zingen! Dan lukt het beter.

Spel:

1 kind op de gang; 2 kinderen krijgen een hoge en lage klankstaaf of boomwhacker en verstoppen zich in de klas.

Zij spelen om de beurt: Kan het 'gangkind' horen waar hoog klinkt en waar laag? En dit ook laten zien door zijn houding? (op zijn tenen of op zijn hurken)

Dia: Luisterspel

Uil vertelt:	Leerkracht doet:	Kinderen beelden uit:
Ik was ook nog bij de klokkentoren geweest: wat was die hoog, zeg! Wie kan horen waar ik was? Laag op de grond of helemaal hoog bovenop de toren?	Laat lage toon op het klokkenspel horen (langste staaf)	De kinderen gaan op hun hurken.
En luister wat ik toen deed! Ik liep helemaal de trap op naar boven!	Speel rustig van laag naar hoog (van lang naar kort)	De kinderen maken zich steeds langer, tot ze op hun tenen staan.
En toen ik hoog bovenin de toren was, moest ik weer omlaag.	Wie kan dat laten horen en wie laat het zien?	Eén kind speelt rustig en een ander beeldt uit.
Kunnen jullie laten zien wat ik deed? Ik ging eerst omhoog om ver te kunnen kijken waar de school was. Toen ging ik daarna weer omlaag om een muisje te eten. Oei, ik was de koffer bovenop de klokkentoren vergeten. Ik moest dus weer omhoog. De koffer was zo zwaar dat ik hem even op de grond moest zetten om uit te rusten.	Vertel eerst wat er gebeurt en laat het daarna op het klokkenspel horen. Vul het verhaal eventueel verder aan.	De kinderen beelden het verhaaltje uit door te luisteren naar de toonhoogte van het klokkenspel.
Vul het verhaal eventueel verder aan.		

Dia: Hoe was het ook alweer?

Uil vertelt:

Ja, lieve kijkbuiskinderen, jullie horen het: ik moet de koffer weer terugbrengen naar de fabriek. Meneer Okkerse is zo blij dat we hem gevonden hebben. Dan kunnen zijn kinderen er ook mee spelen. Maar hoe moet ik naar de fabriek vliegen? Ik ben het een beetje vergeten. En dan kan ik de koffer niet terugbrengen. Kunnen jullie helpen? Moet ik eerst hoog of eerst laag vliegen? En waar kan ik uitrusten?

Maak samen een route met de losse afbeeldingen van de kijkplaat.
Laat steeds horen of iets hoog of laag is.

Zorg dat je plaatjes tekort komt (er zijn bijv. meerdere hoge bomen en Uil moet vaker naar de stoeptegels). Hoe gaan we dat oplossen? 'Toevallig' liggen de vormen uit les 2 in de buurt. Kunnen we die gebruiken? Spreek met elkaar af hoe de vormen te gebruiken. Voorbeelden:

* hoge boom of toren	lange rechthoek
* hekje	lange rechthoek (gedraaid)
* stoeptegel	vierkant
* dak	driehoek

Extra: Kunnen we de route ook helemaal met de vormen leggen en begrijpen?

Dia: Laat maar horen

De kinderen laten de route aan meneer de Uil zien en horen.
Oefen ieder punt een paar keer.

1. met hun houding en stem
2. met instrumenten

Maak 2 groepen: een groep hoog en een groep laag
Wijs de route aan, het orkest speelt (de groepen spelen dus om de beurt, wijs die groep aan)

Extra:

1. Verdeel de klas in 3 groepen: een groep hoog, een groep laag en een groep die uitbeeldt.
2. Kunnen de kinderen ook precies tegelijk spelen? Speel bijv. op 'uil'.

Weet meneer de Uil nu hoe hij vliegen moet?

Extra:

Kinderen maken hun eigen vliegroute en spelen die. Ze zoeken er zelf de goede/passende instrumenten bij. Deze opdracht kan natuurlijk ook apart gegeven worden voor kinderen die er zelf nog mee bezig willen (misschien een hoekje op de gang?).

Dia: Dank jullie wel!

1:

Uil vertelt:

Wat hebben jullie goed geholpen! Ik weet nu precies hoe ik vliegen moet. Ik ben er heel blij van geworden. Natuurlijk omdat ik het zo goed kon horen. Jawel, omdat mijn oren zo goed zijn. Maar dat komt natuurlijk door het orenlied. Jullie hebben ook goede oren, dat weet ik nu wel. We zingen nog een keer het orenlied.

'k Heb twee oren om te horen.
O, het is een wonder!

Ik twee dikke, jij twee dunne
Fijn dat oren horen kunnen.

O, wat fijn, o, wat goed, luister
maar eens hoe dat moet.

2:

Dank jullie wel, kinderen. Voor jullie goede hulp. Ik ga nu eerst even slapen, want ik moet goed uitgerust zijn. En dan vlieg ik vanavond naar het huis. Pakken jullie de koffer goed voor me in? Niets vergeten, hoor!

Nu ga ik knus naar mijn warme nestje, en ... ik denk erom: oogjes dicht en snaveltje toe. Slaap lekker!